

KARTA EWIDENCYJNA ZABYTKU NIERUCHOMEGO NIEWPISANEGO DO REJESTRU ZABYTKÓW

3. Miejscowość

LIPNICA

1. Nazwa

Historyczny układ ruralistyczny wsi

2. Czas powstania

1460, 1845, 1945

9. Materiały graficzne

4. Adres (ulica, nr posesji)

5. Przynależność administracyjna

Województwo **DOLNOŚLĄSKIE**

Powiat **WOŁOWSKI**

Gmina **WOŁÓW**

6. Współrzędne geograficzne

51°18'42"N 16°41'46"E

7. Użytkowanie obecne

**mieszkalne
rolnicze**

8. Stan zachowania

4

10. Istniejące zagrożenia, najpilniejsze postulaty konserwatorskie

Poprzednie nazwy miejscowości: 1460 r. - Leipnicz; ok. pol. XVIII w., do 1945 - Leipnitz;

Znaczenie i pochodzenie nazwy wsi: Nazwa niemiecka jest zniekształconym zapisem fonetycznym nazwy pierwotnej.

Historia wsi i dóbr: W 1460 r. pierwsze wzmianki o Lipnicy. W 1845 r. Lipnica jest wsią szlachecką w okręgu wołowskim. We wsi istnieje szkoła, lecz działa jedynie w okresie zimowym i korzysta z usług nauczyciela z Żerkowa. W 1873, 1891 r. majątek w Lipnicy należy do dóbr żerkowskich (w Żerkowie, ob. gm. Brzeg Dolny). Mają one status majątku rycerskiego. W 1891 r. we wsi znajduje się ponadto majątek kmiecy. Dane dla niego nie są znane. W 1943 r. istnienie dóbr żerkowskich potwierdzone jest jeszcze w tym roku.

Niewielka wielodrożnica położona przy szosie z Obornik Śl. do Wołowa oraz dochodzącej do niej drodze. We wschodniej części Lipnicy znajduje się folwark. Zabudowa zagrodowa, 1-kondygnacyjna.

Bibliografia:

- Richard Junke: Wohlau, Geschichte des Furstentums und des Kreises von ..., Wurzburg 1965, GŚŁ 50212 II, [RJ 1965]
- Knie J.: Alphabetisch-statistisch-topographische Übersicht der Dorfer, Flecken, Stadte und anderen Orte der konigliche Preussische Provinz Schlesien, Breslau 1845 [K. 1845, s.]
- Regesty Śląskie, pod redakcją Waclawa Korty, t. 1 (1343-1348), Wrocław 1975 ; t. 2 (1349-1354), Wrocław 1983; t. 3 (1355-1357), Wrocław 1990; t. 4 (1358-1359), Wrocław (bez daty wydania); t. 5(1360), Wrocław 1992
- Schlesisches Guter-Adressbuch. Verzeichnis samtllicher Rittergueter und selbständigen Gutsbezirke, sowie der grosseren Landguter der Provinzen Nieder- und Oberschlesien Breslau 1891,1912, 1937
- Wytyczne konserwatorskie do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Wołów, Wrocław 2000
- Zimmermann F. A., Beytrage zur Beschreibung von Schlesien, Brieg t. IV 1785; t.VII 1787

Materiały kartograficzne:

- Messtischblatt, pomiar 1887, nowelizacja 1929, wydanie 1937-1940.

Istniejące zagrożenia: Degradacja układu ruralistycznego związana z współczesną zabudową różnego typu, dogęszczanie i wprowadzanie nowej zabudowy na terenach historycznie niezabudowanych, rozbiórki i przebudowy budynków historycznych oraz ich modernizacja z wykorzystaniem współczesnych, niezgodnych z lokalną tradycją materiałów budowlanych.

Postulaty konserwatorskie: Utrzymanie układu wsi, zachowanie skali zabudowy, jej historycznego rozplanowania, tradycyjnych brył, formy, użytych materiałów i artykulacji elewacji, ochrona zespołu folwarcznego oraz terenu dawnego cmentarza ewangelickiego.

11. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

12. Opracowanie karty ewidencyjnej (autor, data i podpis)

czerwiec 2023
Justyna Kość